

Tema: Ugglor

SÖDERHAMNS
FÅGELKLUBB

SILVERTÄRNAN

VÅREN 2012

Söderhamns Fågelklubb (SFK)

Syfte

SFKs syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och dess miljö, att verka för att hos allmänheten väcka och underhålla intresset för fåglar och fågelmiljöer, samt att skapa förutsättningar för medlemmarna att aktivt utöva sitt fågelintresse.

Bli medlem

Medlemskap i SFK erhålls genom att sätta in 120 kr på vårt pg 879140-2. För varje ytterligare familjemedlem betalas 10 kr. Glöm inte att ange Ditt namn och Din adress, samt namn på eventuella familjemedlemmar.

Styrelsen vald vid årsmötet 2011

Ordförande:	Thomas Tiger	070-517 50 69
Vice ordf.	Lars Henningsson	070-699 89 31
Sekr.	Gunnar Andersson	070-651 40 17
Kassör:	Stefan Persson	070-342 64 63
Ledamot:	Lilian Sörberg	0270-353 80
Ledamot:	Sandra Dewerud	0730-24 27 05
Ledamot:	Ann-Mari Ekdahl	070-654 58 29
Suppleant:	Bengt Göthe	070-533 70 98
Suppleant:	Eva Lundh	070-256 35 81
Suppleant:	Gunnel Edenström	070-298 67 73
Suppleant:	Kristina Jonsson	070-667 80 33

Hemsida

www.silvertarna.se

Webmaster: Bengt Göthe

Programgrupp

Ann-Mari Ekdahl, Sandra Dewerud

Redaktion för Silvertärnan

Kristina Jonsson, Gunnar Andersson

Klubblokal

Bygdegården Vargen, Kyrkogatan 18, Söderhamn

Omslagsbild: Steglits. Baksida: Gröngöling. Foto: Angus Thompson.

Ordförande har ordet

En februarinatt för trettio år sedan skulle min kompis Hans och jag lyssna på ugglor vid Ålsjön. Det var en perfekt ugglenatt, vilket oftast betyder vindstilla, kallt och stjärnklart. Utrustade med fika för en hel natt kämpade vi på den igensnöade gamla stigen fram till Ålsjötornet där vi stannade förväntansfulla och lyssnade. Jo minsann, var det inte en kattuggla som ropade bortåt Sand? Knappt hörbart, men ändå! Upplyfta av framgången försökte vi härma ugglan genom att kupa våra frusna händer och blåsa mellan tummarna. Det blev tyst i några sekunder, sedan hördes kattugglan igen – nu närmare! Den hade uppenbarligen reagerat på vårt ”rop” och ville nu bedöma karaktären av det eventuella hot som konkurrerade om reviret i Ålsjöskogen.

Efter någon minut härmade vi ugglan igen med samma reaktion som tidigare; först tyst, sedan ropade ugglan – men nu betydligt närmare än förra gången! En rysning gick genom kroppen. För ett ögonblick betraktade vi omgivningen. Runt omkring oss rörde sig månskuggorna i den lavbeklädda gammelskogen och det var lätt att tro att vi befann oss i en tavla av John Bauer. I denna magiska inramning var det inte utan att man kände en viss nervositet när den nu förmodligen något uppretade kattugglan närmade sig oss helt osynligt. Kattugglan var dessutom inte den enda varelsen som fanns i vår närhet; helt säkert fanns det troll och vättar som tittade på oss i denna stund! Vi härmade igen. Först inget svar, sen inget svar, sen – ett kraftigt hjärtskärande rop endast några meter ifrån oss! Vi vågade inte röra en fena! Scenen frös fast i den kalla natten, åtminstone i tio minuter. Vi härmade inte igen...

Ugglor har i alla tider omgetts av mystik. Deras undagömda nattliga vanor har satt djupa spår i folktron. Vad skall folk ha trott när de hörde en kattuggla ropa, när de inte ens visste vad en kattuggla var, och än mindre hade sett någon? Inte undra på att det fanns många mystiska varelser i skogen förr i tiden! Just ropet har förmodligen varit – skall vi säga ”tongivande” – när ugglorna fått sitt namn. Jämför t.ex. i engelskan ordet för ugglan (owl) med verbet ”yla” (howl).

Det är känt att ugglor ibland setts som ett omen om otur. Att höra en kattugglas ”klä vitt” i närheten av sin gård kunde tolkas som ett tecken om ett nära förestående dödsfall. Däremot är det troligt att uttrycket ”ana ugglor i mossen” (att ana oråd) har tillkommit genom en språkförbistring av det danska uttrycket ”der er ulve i mosen”. Här är det i stället vargar (ulvar) som åsyftas! Någonstans har detta uttryck på väg in i det svenska språket alltså misstolkats då de danska orden för vargar och ugglor liknar varandra..

Personer som ringmärker ugglor vet dock att ”ana oråd” av försiktighetsskäl. Ugglornas klor är inte att leka med varför rutinerade ringmärkare tar farorna på största allvar. Den kände fågelfotografen Eric Hosking förlorade ett öga då han skulle fotografera en kattuggla nära dess bo. Sedermera gav han sin självbiografi namnet ”An Eye for a Bird”.

Alla vet i alla fall att ugglor är kloka! Det gjorde redan de gamla grekerna som ofta avbildade den grekiska gudinnan Athena med en uggla. Athena var bland annat visdomens gudinna. Som kurios kan nämnas att det i den romerska mytologin fanns en gudinna som på grund av sin vishet kom att likställas med grekernas Athena, nämligen Minerva (jämför ”minervauggla”).

Idag har vi stor kunskap om ugglor men det finns fortfarande en mystik kring dem. Vart tar t.ex. fjällugglorna vägen på vintern? Varför flyttar hornugglan men inte kattugglan trots samma födoval? Även om forskningen rätat ut en del frågetecken så vet alla som sett eller hört en uggla att det är ett sagoväsen. Skulle Hans och jag göra om samma ugglekur i år så skulle vi vara lika spända och tagna av stundens magi som för trettio år sedan. Ugglor är alltid ugglor – trolska, kloka, förebådande, osynliga, mystiska och farliga!

Väl mött i markerna!

Thomas Tiger

Bosse Forsling är en rutinerad märkare och vet att ta riskerna med ugglemärkning på allvar. Här ringmärker han slaguggla.

Foto: Kristina Jonsson

Tema

Ugglor

Det är på vårvintern som man har störst chans att stifta bekantskap med våra ugglor. I Sverige finns det tio arter regelbundet häckande ugglor. Förmodligen finns även tornuggla regelbundet häckande med några par i vårt land, men osäkerheten är stor om var denna karismatiska uggle möjligen finns och om den häckar framgångsrikt. Vi har i följande ugglepresentation därför valt att inte behandla tornuggla som säkert häckande i Sverige.

Ugglor häckar med stor variation olika år. De kräver god födotillgång och då i första hand sork. År med god födotillgång häckar flertalet ugglearter i Söderhamns kommun, framförallt sparvuggla, slaguggla, pärluggla, kattuggla och berguv. Under dåliga sorkår häckar ugglorna fåtaligare och med färre ungar. Vissa arter står då helt enkelt över att häcka eller flyttar till andra områden. Under de senaste åren har sork- och lämmeltillgången varit mycket god i norra Sverige med många ugglehäckningar och många ungar som följd. Efter år med god sorktillgång kan sork- och lämmelpopulationen krascha och ugglorna måste då flytta för att hitta mat. Det är vid sådana tillfällen som ovanligare ugglearter kan dyka upp hos oss. Vissa år kan man alltså säga att ugglorna flyttar kortare sträckor, även om de normalt är stannfåglar. Endast två ugglearter (jorduggla och hornuggla) flyttar regelbundet söderut varje år.

Hur som helst finns det ugglor därute, och om ni inte träffat på dem någon gång så finns all anledning att ändra på den saken! Läs på om ugglorna i detta reportage och förbered er på en spännande ugglevår. Tilläggas kan att samtliga Sveriges ugglor är påträffade i Söderhamns kommun!

Väl bekomme!

Hornuggla (*Asio otus*), Long-eared Owl

Häckar vid skogsholmar i närheten av åkermark. Finns i hela Sverige utom i Norrlands inland och fjälltrakter. Vissa år en vanlig häckfågel i kommunen men sedan några år finns ingen säker häckning. Ropar från skymning och fram till midnatt. Låtet hörs inte långt men ungar- nas tigglåte hörs däremot upp till en kilometers avstånd.

Foto: Stefan Persson

**Kattuggla (*Strix aluco*),
Tawny Owl**

Sydlig art som häckar i lövdominerad skog och dungar upp till Hälsingland. Häckar med ett flertal par i kommunen. Är den uggla som ropar tidigast på året och när det är riktigt mörkt.

Foto: Lena Radler

**Jorduggla (*Asio flammeus*),
Short-eared Owl**

Nordlig utbredning där den häckar på öppna områden såsom myrar, hyggen och fjällhedar. Har häckat flera år hos oss både i Ålsjöområdet och på flygplatsområdet.

Foto: Angus Thompson

**Berguv (*Bubo bubo*),
Eurasian Eagle Owl**

Häckar sparsamt i hela landet och i Söderhamns kommun med 1-2 par. Ropar i februari - april och säkrast i skymning och gryning, men kan även ropa mitt i natten.

Foto: Lena Radler

**Hökuggla (*Surnia ulula*),
Northern Hawk Owl**

Häckar i norra Sverige. Under de goda sorkåren på 80-talet häckade arten även i kommunen. Ses annars i något enstaka exemplar under oktober – april. Ropar i skymningen.

Foto: Stefan Persson

**Pärluggla (*Aegolius funereus*),
Tengmalm's Owl**

Häckar i hela Sverige med undantag för de sydligaste landskapen. Traditionellt hos oss den vanligaste ugglan men under det senaste årtiondet har den minskat. Ropar när det är mörkt och ropet hörs långt.

Foto: Lena Radler

Fjälluggla (*Bubo scandiacus*), Snowy Owl

Häckar endast mycket goda lämmelår på kalvfjäll. Senast i somras med riktigt många häckningar i det skandinaviska fjällområdet. Endast enstaka fynd i kommunen. Eftersom fjällugglan häckat framgångsrikt i år ökar chansen att få se någon kringströvande uggla nu under vårvintern. Fjällugglans vandringar utanför häckningstid är inte riktigt kartlagda, men forskning pågår om arten. Satellitmärkta ugglor visar t.ex. att de skandinaviska fjällugglorna efter häckning verkar vandra österut mot den nordliga ryska tundran och Tajmyrhalvön.

Foto: Angus Thompson

Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*), Eurasian Pygmy Owl

Finns i hela Sverige och häckar hos oss i hela kommunen, företrädesvis i äldre granskog. Visslar i skymning och gryning. Ugglan är inte aktiv i mörker. Sparvuggla är den uggla som det är lättast att få syn på.

Foto: Stefan Persson

Slaguggla (*Strix uralensis*), Ural Owl

Häckar i de nordliga skogarna ner till Västmanland och Uppland. SFK har ett holkprojekt för slagugglan då det är stor brist på lämpliga bostubbar för arten. Normalt brukar vi ha 1-2 häckande par i holkarna. Ropar när det blivit riktigt mörkt.

Foto: Stefan Persson

Lappuggla (*Strix nebulosa*), Great Grey Owl

Finns i de norrländska skogarna ner till oss. Ingen häckning finns konstaterad i kommunen men det är svårt att konstatera häckning bl.a. då ugglans rop inte hörs mer än ca. 300 m. Ses oftast hos oss under vinterhalvåret år då födotillgången är liten där den normalt håller till. I år är det ett sådant år och det finns därför chans att se den i kommunen. Lappugglan kan utanför häckperioden vara tämligen oskygg och det är inte ovanligt att den kan komma fram till bebyggelse.

Foto: Angus Thompson

Anslagstavlan

Korsordet hösten 2011

Det rätta svaret var Gulärla

1. Ingrid Olsson
2. Barbro Ahlmén
3. Kristina Jonsson

Är du en berättare?

Vi vill gärna publicera reportage eller berättelser här i tidningen och vi tar tacksamt emot Ditt bidrag, stort som smått! Det hela får gärna kompletteras med någon tillhörande bild. Redaktionen svarar för korrekturläsningen. Skicka ditt bidrag via email till: info@silvertarna.se

Söderhamn Bird Race 2012

1. Ringmärkarna (43 arter)
2. Dammsugarna (37 arter)
3. H-vallarna (36 arter)

Grattis till segrarna!

7 lag deltog i tävlingen den 21/1.

Under dagen noterades 49 olika arter i kommunen.

Se reportage på hemsidan.

Glöm inte!

Fågeltornskampen lördagen den 5/5.

Se hemsidan för mer information.

www.silvertarna.se

Vårprogram 2012

Bästa medlem!

Här följer som vanligt ett fullspäckat vårprogram med aktiviteter av olika slag! Våren är ju intensiv när man är fågelintresserad och det är därför naturligt att vi har många exkursioner under den årstiden. Hoppas att Du finner vårprogrammet intressant!

Notera också att vi som vanligt "förlänger" säsongen något och plockar med några höstaktiviteter i detta program. Det gör vi eftersom Silvertärnan inte kommer förrän en bit in i september.

Alla är välkomna på våra exkursioner och andra aktiviteter.
Ta gärna med vänner och bekanta.

OBS!
Ev. ändringar och tillägg i programmet
uppdateras via vår hemsida
www.silvertarna.se

Bra att veta:

Vid alla exkursioner anger vi en samlingsplats. Där samlas vi för sam-
äkning om vi ska till någon annan plats.

Varma kläder och fika är alltid bra att ha med. Vi står ofta stilla och det kan vissa årstider bli ganska kallt. Då är det skönt att värma sig med lite fika och en varm tröja. Fågelbok och kikare är bra att ha med sig. Oftast har någon i gruppen med sig tubkikare så det går att artbestämma fåglar på längre avstånd. Man behöver inte vara expert för att följa med. Vi hjälps åt att besvara frågor, och kom ihåg - det finns inga dumma frågor. Vissa exkursioner är lite mer ansträngande med t.ex. en längre promenad, och då har vi försökt ange det i programmet. Har du frågor inför en exkursion går det alltid bra att kontakta exkursionsledaren.

När vi är inomhus träffas vi på vår klubblokal Bygdegården Vargen om inte annat anges. Bygdegården ligger på Kyrkogatan vid Ulrika Eleonora kyrka (se sid 2).

Exkursionerna sker i samarbete med Studieförbundet i Söderhamn.

28 / 2 tisdag

BILDVISNING

Vi tittar på bilder som klubbens fotograferande medlemmar tagit. Ta med bilder, gärna digitala på USB-minne. Glöm inte att ta med kikaren!

Klubben bjuder på fika under kvällen.

Vi träffas på bygdegården Vargen kl. 19:00.

För info ring Lilian S 0270-353 80.

6 / 3 tisdag

ÅRSMÖTE

Härmed kallas samtliga medlemmar i Söderhamns Fågelklubb till årsmöte.

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer Bosse Forsling att visa smalfilm från 70 och 80-tal med bl.a. busk- och flodsångare.

(Glöm inte att ta med kikaren!)

SFK bjuder på fika.

Försäljning av klubbprylar.

Samling på bygdegården Vargen kl. 19:00.

För info ring Sandra D 073-024 27 05.

15 / 3 torsdag

UGGLEKVÄLL

Nu är det hög tid att ge sig ut och lyssna efter ugglornas magiska ropanden igen. Följ med oss ut! Har vi tur får vi höra berguven eller kattugglan ropa.

Samling vid Resecentrum kl.17:30 för samåkning.

För info ring Lars H 070-699 89 31.

31 / 3 lördag

HACKSPETTSMORGON Gullgruva

Vi ger oss av mot Gullgruva för att lyssna efter ett säkert vårtecken - våra olika spettar! Det går att skilja dem åt på deras trumningar. Kanske får vi höra gråspetten?

Samling på resecentrum kl. 06:00 för samåkning.

För info ring Janne L 070-647 35 95.

9 / 4 måndag

VÅRDBERGET Ljusne

Från Vårdberget i Ljusne har vi en fantastisk utsikt och vi bör kunna få se både rovfåglar och småfågelsträck. Parkering finns vid servicehuset Kastanjen. Därifrån är det en brant stig på ca 200m upp till toppen. Vi finns på berget från kl. 06:00 för den som är morgonpigg. Samling vid Resecentrum kl. 08:00 för samåkning. För info ring Stefan P 070-342 64 63.

14 / 4 lördag

ROVFÅGLAR Ålsjöängarna

Nu återvänder fåglarna på bred front. Vid norra tornet har vi en utmärkt utsikt och vi skådar mot skyn efter rovfåglar och annat spännande som kan komma flygande. Samling vid Ålsjöparkeringen kl. 10:00. För info ring Thomas T 070-517 50 69.

1 / 5 tisdag

KORSHOLMEN Långvind

Traditionsenligt åker vi ut till Korsholmen - vår bästa lokal för att skåda havsfågel. Det är en bit att gå genom skogen på delvis ojämn mark, men fantastiskt fint när man kommer ut till klipporna. Om vinden ligger på från havet kan det vara kallt så ta med en extra tröja. Samling vid Resecentrum kl. 05:00 för samåkning. För info ring Lars H 070-699 89 31.

5 / 5 lördag

FÅGELTORNSKAMPEN Ålsjötornet

Under många år har man i Finland genomfört Fågeltornskampen där ca 300 torn deltar från hela landet. Förra året var premiär i Sverige och Söderhamns Fågelklubb kom då på en hedrande delad 5:e plats bland 59 tävlande torn (se reportage på hemsidan). Detta har naturligtvis givit "blodad tand" och i år är vi riktigt taggade! Reglerna är enkla - det gäller att hitta så många arter som möjligt från tornet mellan kl. 05-13. Kom och var med under någon del av dagen! Ta med fika. Vi finns i tornet mellan 05:00 och 13:00. För info ring Thomas T 070-517 50 69.

8 / 5 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Vårens första tisdagsexkursion. Under maj månad samlas vi varje tisdagskväll för att se vilka fåglar som har kommit till våra lokaler. Samling vid Ålsjöparkeringen kl. 18:00. Där bestämmer vi vilken lokal som skall besökas under kvällen.
För info ring Stefan P 070-342 64 63.

15 / 5 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Den andra tisdagsexkursionen för säsongen. Nu bör det finnas några fler arter än för en vecka sedan. Nu har också svalorna kommit! Samling vid Ålsjöparkeringen kl.18:00. Där bestämmer vi vilken lokal som ska besökas under kvällen.
För info ring Gunnar A 070-651 40 17.

22 / 5 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Vi samlas igen för att se vilka fåglar som kommit. Kanske hittar vi någon raritet? Samling vid Ålsjöparkeringen kl.18:00. Där bestämmer vi vilken lokal som ska besökas under kvällen.
För info ring Lars H 070-699 89 31.

29 / 5 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Den sista av vårens tisdagsexkursioner. Nu har de flesta av vårens flyttfåglar kommit och vi besöker någon lokal i kommunen för att se vad som finns där. Samling vid Ålsjöparkeringen kl.18:00. Där bestämmer vi vilken lokal som ska besökas under kvällen.
För info ring Bengt G 070-533 70 98.

9 / 6 lördag

NATTSÅNGARE

Nu är nattsångarna igång och vi åker ut till några lokaler för att lyssna. Har vi tur hör vi även nattskärar. Det kan bli sent så ta med fika och varma kläder.

Samling vid resecentrum kl. 22:00.

För info ring Robert L 0270-100 88.

16 / 6 lördag

LÅNGNÄSUDDE

Långnäs udde är en gammal fin udde i Bergviken med gammal lövskog. Vi hoppas bl.a. få höra och se mindre flugsnappare.

Vi tittar också på lite ovanliga växter.

Samling vid resecentrum kl. 08:00 för samåkning.

För info ring Gunnar A 070-651 40 17.

7 / 8 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Augusti är en spännande tid för oss fågelvänner. Nu flyttar vadarna till varmare breddgrader och stannar gärna till ute på Stenö Orn för att proviantera och vila.

Samling vid Stenötornet kl. 18:00. Ta med varma och vindtäta kläder för vinden kan ligga på.

För info ring Thomas T 070-517 50 69.

14 / 8 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Dags för den andra av sommarens exkursioner till Stenö. Med lite tur kan vi få se skräntärna och dvärgmå.

Samling vid Stenötornet kl. 18:00. Ta med varma och vindtäta kläder för vinden kan ligga på.

För info ring Bengt G 070-533 70 98.

21 / 8 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Tredje tisdagsexkursionen. Vadare och änder samlas nu inför den kommande flytten söderut. Brushanar och strandpipare borde det finnas gott om.

Samling vid Stenötornet kl. 18:00. Ta med varma och vindtäta kläder för vinden kan ligga på.

För info ring Gunnar A 070-651 40 17.

4 / 9 tisdag

TISDAGSEXKURSION

Från den första september får man gå fritt i reservatet och vi kan då spana av stränderna på ett bättre sätt än tidigare under sommaren.

Samling vid Stenötornet kl. 18:00. Ta med varma och vindtäta kläder för vinden kan ligga på.

För info ring Stefan P 070-342 64 63.

8 / 9 lördag

RINGMÄRKNING Granskärs våtmark

En av våra populäraste aktiviteter där du har möjlighet att lära dig mer om ringmärkning och på nära håll se våra småfåglar. Vi håller som vanligt till på Granskärs våtmark.

Du finner oss vid paviljongen mellan kl. 06:00 och 10:00.

För info kontakta Stefan P 070-342 64 63.

Tisdagsexkursion

SFKs ordförande Thomas Tiger är handledare under en tisdagsexkursion vid Ålsjön. Här berättar han för deltagarna om området.

Notiser

Hemsidan

Antar att alla vid det här laget hittat till vår hemsida. Det är glädjande att konstatera att den dagligen besöks av en hel del fågelintresserade personer, och många ställer också frågor om fåglar till redaktionen via hemsidan. Syftet med hemsidan har alltså infriats vilket vi i styrelsen tycker är kul!

Eftersom det finns många duktiga fotografer i SFK växer ständigt bildgalleriet. Här är SFK förmodligen unik i skåarsverige genom att galleriet även har kommentarer till bilderna. Avsikten är att kommentarerna skall underlätta för besökaren att säkert kunna artbestämma en fågel – alltså en fågelbok på nätet!

/Styrelsen SFK

Eskimåspoven troligen utdöd

Eskimåspoven (*Numenius borealis*), en släkting till våra storspovar och småspovar, häckade i arktiska Kanada och Alaska, och övervintrade i Sydamerika. De senaste bekräftade observationerna av arten gjordes i början av 1960-talet då två fåglar fotograferades i Texas samt en fågel sköts av en jägare på Barbados. Den troliga orsaken till artens utrotning var den omfattande jakt som förekom under 1800-talet och början av 1900-talet. (Vandringsduvan är ett känt exempel på en annan talrik art som utrotades på grund av omfattande jakt under denna period. Den sista vandringsduvan dog i fångenskap 1914.) Det bör tilläggas att trots många år utan fynd så har *American Birding Association* ännu inte gett upp hoppet för eskimåspoven som i de officiella listorna ännu inte fått den tråkiga beteckningen "utdöd".

Källa: Sveriges Ornitologiska Förening (www.sofnet.org)

Notiser

Två nya Sverigearter under 2011

Den svenska fågellistan, med samtliga i Sverige observerade fågelarter, utökas med jämna mellanrum. Under 2011 tillkom två nya arter och listan omfattar nu hela 496 arter (förutsatt att dessa två arter godkänns).

Det var tisdagen den 25 oktober som Fredrik Bondestam hittade en "skum" sparv ute på ön Understen i Upplands skärgård. Vädret hade varit extra gynnsamt för östliga fåglar eftersom det låg ett högtryck över Sibirien som satte igång sträckrörelser från Centralasien. På Understen hade det varit dimma under natten så det var många fåglar som hade rastat på ön. När Fredrik först såg sparven tyckte han det såg ut som en videsparv, men det var något som inte stämde. Först när Fredriks bilder lades ut på "Svalan" för en större publik, kunde man konstatera att fågeln faktiskt var en rödkindad sparv - Sveriges första!

Rödkindad sparv (*Emberiza fucata*) häckar från bergstrakterna i Mongoliet och Manchuriet, österut till Korea och Japan. Raser av rödkindad sparv finns dessutom i Himalaya och södra Kina.

I början av november fotade Clas Cronlund en trast som han trodde var en rödvingetrast bl.a. eftersom den hade ett mycket tydligt ögonbrynsstreck och rödaktiga undre vingtäckare. Bilden var mycket otydlig och tillät inte en säker artbestämning. Något gjorde dock att Clas inte kände sig riktigt bekväm med artbestämningen men lät saken bero. Platsen var Säbyholms Naturbruksgymnasium utanför Upplands Bro i Uppland. Vid ett besök på samma lokal den 12 november – ca en vecka senare – hittade Clas en trast som avvek från övriga trastar. Han tog några bilder på trasten som han vidarebefordrade till några skådarkompisar. Tillsammans kunde de konstatera att fågeln var en bruntrast och därmed Sveriges första fynd av arten! I efterhand kunde Clas konstatera att det förmodligen var bruntrasten som han fick en suddig bild av en vecka tidigare!

Bruntrast (*Turdus eunomus*) häckar i centrala Sibirien och norrut till tundra-gränsen.

/Red.

Bruntrast (*Turdus eunomus*)

Foto: Lena Radler

Taget i luften

Fågelvägen – ny flyttled införs

Som alla vet sker fåglarnas flytt rörelser tämligen okontrollerat i luftrummet. Varje höst och vår flyger miljontals fåglar härs och tvärs över stora delar av Europa. Denna okontrollerade företeelse har hittills resulterat i stora olägenheter för såväl flygtrafiken som för fågelskådare. Dessutom drabbas många fåglar av stress under flyttningen som idag präglas av oordning och svårtolkade väjningsregler.

EU:s generaldirektorat för luftlogistik har nu tillsammans med medlemsländerna enats om en reglering av fåglarnas flytt rörelser över Europeiskt luftrum. I praktiken innebär den nya EU-regleringen att fåglarna endast får flyga i speciella för flytt rörelser avsedda luftkorridorer, s.k. ”fågelvägar”. Man har stora förhoppningar om att denna reglering skall leda till en mer strukturerad flyttaktivitet och samtidigt underlätta för fågelskådare att studera fåglarna ute efter dessa fågelvägar. Regleringen börjar gälla från och med den **1 april 2012** men uppskyltning har redan påbörjats runt om i Europa (se bild). Silvertärnans reporter kunde vid en fältinspektion konstatera att några fåglar redan börjat använda de nya fågelvägarna.

/Red.

Ringduva (*Columba palumbus*)

Fågelvägen, Seby läge, Öland

Foto: Kristina Jonsson

